

Πρώτα ήρθαν... για τους αναπληρωτές...;"

Του Σπύρου Πετρίτη.

Ως πολίτης αντιφασιστικής ιδεολογίας, δεν συνηθίζω να σχετικοποιώ το ναζισμό και ειδικότερα το Ολοκαύτωμα. Πέραν όμως της ενδεχόμενης πρόκλησης εντυπώσεων, που ίσως μου καταλογιστεί, θα πρέπει να καταλάβουμε ότι η δίωξη των συνδικαλιστών ήταν μια σταθερή επιδίωξη του εθνικοσοσιαλισμού, την οποία τη συνεχίζουν οι σημερινοί νεοναζί σε όλη την Ευρώπη. Και όλα ξεκινούν κάπως έτσι... "Πρώτα ήρθαν για ...". Το δικαίωμα στην εργασία είναι από τα πιο βασικά για την επιβίωσή μας ακόμη και σε αυτό το βιολογικό επίπεδο, αλλά σήμερα βάλλεται πλέον τόσο πολύ παγκόσμια, από το νεοφιλελευθερισμό, που ακόμη και οι εργαζόμενοι στα "κοινωφελή" προγράμματα είναι προνομιούχοι, ... "Ωφελούμενοι"! Ξεχάσαμε λοιπόν ότι η φτώχεια σκοτώνει ή έστω οδηγεί σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης; Ξεχνάμε ότι και ο ΟΗΕ θεωρεί την εργασία ως ένα δικαίωμα για όλους, και όχι ως ένα προνόμιο για τους λίγους;

Μέσα σε όλα αυτά, έχουμε να αντιπαλέψουμε και το όψιμο ενδιαφέρον της νεοναζιστικής Χρυσής Αυγής, για να οργανώσει το πρώτο της "συνδικαλιστικό" συνέδριο. Ως εκπαιδευτικός, έχω πάρει θέση σε περυσινό άρθρο μου στην Εφημερίδα των Συντακτών, με τίτλο: Για το διδασκαλικό κίνημα εν όψει της 84ης Γενικής Συνέλευσης της ΔΟΕ, για αυτές τις κινήσεις. Κανένας εκπαιδευτικός δεν δικαιολογείται να ακολουθήσει τους υπόδικους εγκληματίες σε αυτό τον κατήφορο. Ο ανθρωπισμός είναι το ελάχιστο ιδεώδες όπου οφείλουμε όλοι να ομολογήσουμε, όμως η ρητορική μίσους αντιβαίνει ακόμη και σε αυτό το ιδεώδες και ο νεοναζισμός δεν θα έπρεπε να έχει καμία

απήχηση στα αυτιά των πιστών Χριστιανών συμπολιτών μας, όσο "ακραίοι" και μισαλλόδοξοι κι αν είναι. Άλλωστε, η καταδίκη του εθνοφυλετισμού ως αίρεσης από την ενδημούσα Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου έχει ήδη από το 1872 προηγηθεί, οπότε κάθε σχετική υπόνοια δεν έχει καμία θεολογική βάση. Όσοι θέλουν να χρησιμοποιήσουν το επίσημο θρήσκευμα για να σπείρουν το μίσος δεν έχουν κανένα άλλοθι και καλό θα ήταν αυτό το ζήτημα να καταστεί για πάντα λήξαν!

Έχοντας υπηρετήσει εδώ και κάμποσα χρόνια ένα διαφορετικό συνδικαλιστικό κίνημα στο χώρο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης – εκείνο που στοχοποιήθηκε γιατί ενίοτε ενόχλησε τόσο τη διοίκηση της εκπαίδευσης, όσο και τις διαδοχικές Κυβερνήσεις από την εποχή που το δίπολο ΠΑΣΟΚ-ΝΔ ήταν μεταξύ του αντίθετο, μέχρι κι εκείνη κατά την οποία όλως ξαφνικά οι διαχρονικοί αντίπαλοι έριξαν αυτή τη μάσκα και συνεργάστηκαν για να απεργαστούν έναν διωγμό, στην ουσία πογκρόμ κατά όλων των εργαζομένων στην εκπαίδευση – έχω μόνο να πω ότι αυτή η εμπειρία της συντροφικότητας σε αυτό τον αγώνα με πλούτισε, με έκανε καλύτερο άνθρωπο και μου έδωσε την ώθηση ώστε να παλέψω και για άλλα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, πέρα από εκείνα που αφορούν άμεσα στον εργασιακό μου χώρο.

Άλλωστε, ως εκπαιδευτικοί, θεωρώ ότι έχουμε αυτή την υποχρέωση, να είμαστε ενεργοί πολίτες, όπως το λένε μερικοί, να έχουμε συμμετοχή στα κινήματα, όπως το λένε άλλοι. Αλλιώς, τι είδους δάσκαλοι είμαστε, αν δεν υπηρετούμε αυτές τις αξίες; Σκέφτομαι αυτά και θλίβομαι όμως. Επίσης, φοβάμαι! Φοβάμαι ότι θα θυμηθώ και τη διαχρονική Κατερίνα Γώγου, και θα αναφωνήσω ... "Α, ρε Σύντροφε που δεν πρόδωσες, ζούμε τη βαρβαρότητα".

Και η βαρβαρότητα δεν έρχεται μόνο λόγω της οικονομικής δυσχέρειας που αντιμετωπίζει το ελληνικό κράτος: Η ελληνική κοινωνία έχει ζήσει πολύ χειρότερες καταστάσεις! Όμως, οι δεκαετίες της πλαστής ευμάρειας και της προβολής του αμερικανικού ονείρου, της ιδιώτευσης και του ιδεώδους του ανταγωνισμού διέλυσαν τον κοινωνικό ιστό όπως προϋπήρχε. Επίσης, μείωσαν τόσο πολύ την αλληλεγγύη, ώστε να πρέπει πια να την επανεφεύρουμε διότι τουλάχιστον οι άνθρωποι των αστικών κέντρων κοινωνικοποιηθήκαμε σε ένα μεγάλο βαθμό από τα αστικά ΜΜΕ και χρειάστηκε να κάνουμε μια μεγάλη υπέρβαση, ώστε να ενταχθούμε στην πραγματική κοινωνία και όχι στη σκόπιμα διαστρεβλωμένη αντανάκλασή της στις οθόνες των τηλεοράσεων ή και των ηλεκτρονικών μας υπολογιστών.

Θα μπορούσε κανείς να αντιτείνει: Μα κι εσένα δεν σε βλέπουμε! Σωστά! Όμως θα ήθελα να απευθυνθώ σε πιο προσωπικό τόνο και νομίζω ότι θα γίνω κατανοητός. Απευθύνομαι στους μόνιμους συναδέλφους μου. Δεν ξέρω αν το έχετε κατανοήσει, αλλά το δημόσιο σχολείο την επόμενη χρονιά προβλέπεται να είναι πολύ διαφορετικό. Η αλληλεγγύη σας είναι απαραίτητη για εμάς που θα βρεθούμε άνεργοι, δεν ξέρω για πόσο χρόνο. Ίσως να μη δείτε ποτέ πια πολλούς από εμάς, και όχι μόνον εμένα! Ωστόσο, θα μας δείτε εν τέλει! Θα δείτε πάρα πολλούς από εμάς στις πορείες του διδασκαλικού κινήματος ακόμα κι αν είμαστε άνεργοι, κι αν δεν έχουμε/τρέφουμε καμία ελπίδα να υπηρετήσουμε εκ νέου σε σχολεία. Θα μας δείτε να μαχόμαστε για τα δικαιώματά τα δικά σας, όσων παραμείνετε δηλαδή στην εκπαίδευση γιατί η αλληλεγγύη διάθεση αυτό επιτάσσει. Αντίθετα, η όποια κυβερνητική επιλογή, για δημοσιονομικούς ή άλλους λόγους, ιδιαίτερα η διαχρονική

πολιτική της δημιουργίας του κοινωνικού αυτοματισμού οδηγεί στη διάσπαση και τον κανιβαλισμό.

Παρ' όλα αυτά, η αλήθεια είναι ότι θα έχουμε κι εμείς ευθύνη αν οδηγηθούμε εκεί. Η βαρβαρότητα δεν είναι οι κεντρικές επιλογές των κυβερνήσεων. Η βαρβαρότητα είναι η επιλογή της ανθρωποφαγίας, του σπαραγμού, γιατί πάντα υπάρχει η εναλλακτική οδός του κοινού αγώνα, αλλά δεν την επιλέγουμε πάντα, ή δεν την επιλέγουμε όλοι λόγω μιάς κοντόφθαλμα "συμφεροντολογικής" λογικής. Απλά σε αυτή την εσωτερική κρίση που βιώνουμε νιώθω την ανάγκη να απευθύνω μια έκκληση σε όλους τους μόνιμους συναδέλφους, συντρόφους στα διάφορα κινήματα, ή μη, διευκρινίζοντας, μιάς και η ισότητα είναι πια ντε φάκτο ένα από τα κεντρικά "τσιτάτα" στον μεταξύ μας διάλογο, ότι όπως υπάρχουν παιδιά άνισα, έτσι κι εμείς δεν είμαστε ίσοι, και συνήθως η αλληλεγγύη είναι κάτι που αναμένεται να το προσφέρει κατά προτεραιότητα αυτός που είναι έστω και σε λίγο καλύτερη μοίρα. Εμείς όμως είμαστε υπό διωγμόν! Πρέπει να γίνει σαφές ότι είναι βέβαια άβολο, έως και οδυνηρό για έναν μόνιμο συνάδελφο να περιφέρεται κι εκείνος, όπως περιφερόμαστε εμείς χρόνια τώρα! Αλλά ρισκάροντας να χαρακτηριστώ ως "διασπαστικός" θα ήθελα να πω ότι δεν είμαστε ίσα κι όμοια, οι μόνιμοι θα παραμείνετε στην υπηρεσία, οι δέ στην καλύτερη περίπτωση θα έχουμε επίδομα ανεργίας, θα μας κανιβαλίσουν και θα υποστούμε και εσωτερικές συγκρούσεις λόγω της εξαθλίωσης. Άντε να βρούμε κανένα πεντάμηνο "κοινωφελές" πρόγραμμα, ως "ωφελούμενοι"! Εγώ ίσως "σώσω το κεφάλι μου". Αλλά έτσι πάει; Τι είδους δάσκαλοι είμαστε, αν σκεφτόμαστε έτσι;

Ποιά είναι όμως η μέγιστη βαρβαρότητα, η πολιτική που χτυπάει τα δικαιώματά μας, ή το γεγονός ότι απέναντι σε αυτό το χτύπημα αναγκαζόμαστε να λέμε αυτονόητες αλήθειες για το αίτημα της αλληλεγγύης των μόνιμων συνδέλφων; Προσωπικά, με κόστος μεγάλο συμμετείχα σε όλες τις απεργίες όλη τη χρονιά που πέρασε, παρ' όλο που τα αιτήματα σχεδόν ποτέ δεν με αφορούσαν συντεχνιακά. Και δεν το λέω για να παραπνευθώ! Και τώρα, αυτή την ημέρα, το ίδιο θα έκανα. Κι αν γίνει απεργία του χρόνου και εργάζομαι πάλι θα απεργήσω, κι ας μην με αφορούν τα αιτήματα συντεχνιακά. Το θέμα είναι, πώς να χτίσουμε την αλληλεγγύη, σε ένα καθεστώς όμως όπου η μόνιμη και σταθερή εργασία για όλους είναι ένα δικαίωμα, που όμως παραμένει στη σφαίρα της πιο τολμηρής φαντασίας μας;

Όσοι έχουν εξασφαλίσει αυτό το προνόμιο, θα πρέπει να καταλάβουν ότι η αλληλεγγύη δεν είναι απλά μια φιλόδοξη διάθεση, δεν έχουμε ανάγκη τον οίκτο κανενός. Η αλληλεγγύη θα έπρεπε να είναι ένας πάγια κατακτημένος στόχος στο κίνημά μας, και μία κεντρική πολιτική επιλογή, κι αυτό γιατί συνήθως όταν ξεκινάει μία επίθεση, αν ο επόμενος πιο αδύναμος κρίκος δεν αντιδράσει, τότε ο επόμενος "κλήρος" θα πέσει στο δικό του κεφάλι, σύμφωνα και με το μακάβριο, υποτιθέμενα παιδικό τραγούδι! Αν λοιπόν πολλοί από εμάς εκπέσουμε στο καθεστώς του μακροχρόνια άνεργου, θα πρέπει όλοι οι μόνιμοι συνάδελφοι να ξέρουν ότι αν δεν μας υποστηρίξουν, είναι άγραφος νόμος ότι θα κινδυνεύσει άμεσα και η μονιμότητά τους: Άρα, η αλληλεγγύη όχι μόνο δεν είναι πολυτέλεια αλλά την έχουμε απόλυτη ανάγκη, σήμερα όσο ποτέ άλλοτε. Ζήσαμε άλλωστε ζοφερές στιγμές, στο πρόσφατο παρελθόν, που θα θέλαμε να ξεχάσουμε και το πιο εύκολο σε μία κοινωνία με μεγάλο ποσοστό ανέργων είναι να προκληθεί ένα ανάλογο πογκρόμ κατά των

μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων. Θα αφήσουμε να ξανασυμβεί κάτι τέτοιο; Φυσικά και όχι! Αλλά θα πρέπει επί τέλους να λειτουργήσουμε ως Προμηθείς και όχι Επιμηθείς!

* «Πρώτα ήρθαν...» είναι ο τίτλος μιας γνωστής ρήσης, που λανθασμένα αποδίδεται από πολλούς στον Μπέρτολτ Μπρεχτ. Στην πραγματικότητα, ανήκει στο Γερμανό πάστορα Μάρτιν Νίμελερ (1892–1984). Με αυτή τη ρήση, ο Νίμελερ ήθελε να κρούσει τον κώδωνα για την αδράνεια των Γερμανών συμπατριωτών του έναντι των εκκαθαρίσεων στοχευμένων κοινωνικών ομάδων, από το ναζιστικό καθεστώς.

Το περιεχόμενο της ρήσης πιθανότατα παρουσιάστηκε διαφορετικά από τον Νίμελερ, σε διαφορετικές περιστάσεις. Ωστόσο, σταθερή επιδίωξή του ήταν να γίνει συνειδητή η ανάγκη της αλληλεγγύης των διωκόμενων μεταξύ τους, καθώς η έλλειψή της τους έκανε πιο ευάλωτους.

Περισσότερα, εδώ:

Martin Niemöller: "First they came for the Socialists..."

Λήμμα από την Εγκυκλοπαίδεια του Μουσείου Ολοκαυτώματος των ΗΠΑ.

Ο Σπύρος Πετρίτης είναι Θεατρολόγος και αδιόριστος εκπαιδευτικός. Κατά το σχολικό έτος 2015-2016, υπηρέτησε ως αναπληρωτής εκπαιδευτικός σε δημοτικά σχολεία ΕΑΕΠ, έναν θεσμό που καταργήθηκε πρόσφατα από το Υπουργείο Παιδείας, προκαλώντας ποικίλες αντιδράσεις αλλά και μεγάλη αναστάτωση στην εκπαιδευτική κοινότητα. Ο Σπύρος Πετρίτης είναι επίσης αντιπρόεδρος στο Σύλλογο Εκπαιδευτικών Π.Ε. Νέας Σμύρνης.

